

TUPU YLÄ-ANTTILA

Kuningattariksi kasvatetut

HABSBURG-PRINSESSAT
1500-LUVUN
ALKUPUOLELLA

Gaudeamus

Suomen tietokirjailijat ry on tukenut teoksen kirjoittamista.

Copyright © 2026 Tekijä & Gaudeamus Oy

Gaudeamus Oy

www.gaudeamus.fi

Kaisaniemenkatu 13 A, 00100 Helsinki

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

info@gaudeamus.fi

Kansi: Emmi Kyytsönen

Kannen kuvat: Maksimilian II, Maria ja lapset (GIUSEPPE ARCIMBOLDO, 1563.

KUNSTHISTORISCHES MUSEUM, WIEN. WIKIMEDIA COMMONS)

Marie Unkarilainen (HANS MALER ZU SCHWAZ, 1520. SOCIETY OF

ANTIQUARIES OF LONDON. WIKIMEDIA COMMONS) Juana Itävaltalainen

(ALONSO SÁNCHEZ COELLE N. 1557. BILBAO FINE ARTS MUSEUM. WIKIMEDIA

COMMONS) Eleonora, Kaarle ja Isabella (MEISTER DER ST. GEORGSILDE,

1502. KUSTHISTORISCHES MUSEUM, WIEN. WIKIMEDIA COMMONS)

Kartat: Hannu Linkola

Sukupuut: Jukka Lauhalahti

KL 99

ISBN 978-952-345-361-6

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2026

Sisällys

Toivotut tyttäret 7

Kolme sukupolvea prinsessoja	9
Habsburg-prinsessat tutkimuksen kohteena	14
Habsburg-prinsessat aikalaistensa kirjoituksissa	18
Kirjan rakenne	23

Habsburgien dynastia - ”Itävalta on maailman valtiias” 26

Itävallan arkkiherttuosta maailmanmahdiksi	28
Kaarle V, ”puolen maailman valtiias”	35
Habsburgien maineen rakennus ja omanarvontunto	40
Habsburgit muiden hallitsijoiden joukossa	45
Naiset ja valta	49

Habsburgit Euroopassa uuden ja vanhan välissä 57

Hovit vallan keskipisteenä ja kotina	62
--	----

Kuningattareksi kasvattaminen 70

Lyhyt lapsuus hovissa	77
Nuoret morsiamet	86

Margareeta Itävaltalainen ♡ 94

Ranskan lapsikuningatar 1483-1493	96
Espanjan kruununprinssin puoliso ja leski 1494-1500	108
Sijaishallitsija ja diplomaatti 1501-1530	120

Eleonora Itävaltalainen ja Marie Unkarilainen ♡ 130

Vanhemmat Johanna ja Filip 1496-1506	133
Sisarukset Mechelenissä 1498-1517	140
Eleonora, prinsessa, kuningatar, leski 1517-1530	151
Marie Itävallassa 1515-1521	161
Marie, Unkarin kuningatar ja sijaishallitsija 1521-1530	173
Ranskan kuningatar Eleonora ja Alankomaiden regentti Marie 1530-1558	184

Margarita Parmalainen ♡ 197

Brysselistä Napoliin 1521-1535	198
Keisarin tytär Firenzessä ja Roomassa 1536-1545	207
Sijaishallitsija ja Parman herttuatar 1545-1586	217

Maria ja Juana ♡ 229

Keisarinna Isabellan tyttäret 1528-1548	230
Maria, Böömin kuningatar ja sijaishallitsija 1548-1554	241
Juana, Portugalin kruununprinsessa 1552-1554	245
Juana, sijaishallitsija ja jesuiitta 1554-1559	255
Keisarinna Maria ja Portugalin prinsessa Juana 1559-1603	261

Lopuksi ♡ 269

Viitteet ♡ 274

Lähteet ja kirjallisuus ♡ 291

Hakemisto ♡ 318